



P9\_TA(2024)0040

## **Sprawozdanie z wykonania rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności**

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (2023/2081(INI))**

(C/2024/5729)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 168 i 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności <sup>(1)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności <sup>(2)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 <sup>(3)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych <sup>(4)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji <sup>(5)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylające dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009 <sup>(6)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) <sup>(7)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia (Program UE dla zdrowia) na lata 2021–2027 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 282/2014 <sup>(8)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z 20 października 2021 r. w sprawie strategii „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego <sup>(9)</sup>,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 9.

<sup>(2)</sup> Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

<sup>(3)</sup> Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18.

<sup>(4)</sup> Dz.U. L 183 z 12.7.2002, s. 51.

<sup>(5)</sup> Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 26.

<sup>(6)</sup> Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35.

<sup>(7)</sup> Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1.

<sup>(8)</sup> Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 1.

<sup>(9)</sup> Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.

- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 20 maja 2020 r. zatytułowany „Streszczenie – ocena rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w odniesieniu do profili składników odżywczych i oświadczeń zdrowotnych dotyczących roślin i preparatów roślinnych oraz do ogólnych ram regulacyjnych ich stosowania w żywności” (SWD(2020)0096),
  - uwzględniając opinię naukową Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 15 grudnia 2021 r. w sprawie dopuszczalnego górnego poziomu spożycia cukrów w diecie <sup>(10)</sup>,
  - uwzględniając publikację WHO z 2022 r. dotyczącą oznaczania wartości odżywczej - dokument orientacyjny <sup>(11)</sup>,
  - uwzględniając dokument WHO z 2019 r. pt. „Guiding principles and framework manual for front-of-pack labelling for promoting healthy diets” [Zasady przewodnie i podręcznik ramowy dotyczący etykietowania na przodzie opakowania w celu propagowania zdrowej diety] <sup>(12)</sup>,
  - uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju nr 3, jakim jest zapewnienie zdrowego życia wszystkim ludziom w każdym wieku oraz promowanie dobrobytu,
  - uwzględniając publikację UNICEF z grudnia 2013 r. pt. „Children's Rights in Impact Assessments: A guide for integrating children's rights into impact assessments and taking action for children” [Prawa dziecka w ocenach skutków: Przewodnik dotyczący włączania praw dziecka do ocen skutków i podejmowania działań na rzecz dzieci] <sup>(13)</sup>,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) i załącznik 3 do decyzji Konferencji Przewodniczących z 12 grudnia 2002 r. dotyczącej procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0416/2023),
- A. mając na uwadze, że rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 (rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych) zostało wprowadzone w celu zapewnienia najwyższego możliwego poziomu ochrony konsumentów i ułatwienia konsumentom dokonywania wyborów; mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności ma zastosowanie do dobrowolnych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności we wszystkich przekazach handlowych, w tym w etykietach i reklamach, a także w komunikatach dla pracowników służby zdrowia <sup>(14)</sup>; mając na uwadze, że po dokonaniu naukowej oceny takich oświadczeń przez EFSA Komisja zatwierdza oświadczenia zdrowotne oparte na dowodach naukowych i zrozumiałe dla konsumentów;
- B. mając na uwadze, że oświadczenia można podzielić na „oświadczenia zdrowotne dotyczące działań”, „oświadczenia dotyczące zmniejszania ryzyka” i „oświadczenia dotyczące rozwoju dzieci”; mając na uwadze, że w lipcu 2023 r. w UE zezwolono na stosowanie 269 oświadczeń zdrowotnych; mając na uwadze, że oświadczenia dotyczące rozwoju i zdrowia dzieci w etykietowaniu żywności mogą być dozwolone zgodnie z procedurami i wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności;
- C. mając na uwadze, że co najmniej 18 % nowych produktów wprowadzanych na unijny rynek żywności i napojów zawiera oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne, przy czym szacuje się, że jedna czwarta wszystkich środków spożywczych dostępnych na rynku UE zawiera takie oświadczenia <sup>(15)</sup>; mając na uwadze, że zgodnie z wyjaśnieniem w motywie 10 rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, żywność, która jest promowana przy użyciu odpowiednich oświadczeń, może być postrzegana przez konsumentów jako produkt o korzystniejszych właściwościach odżywczych, fizjologicznych lub zdrowotnych niż podobne lub inne produkty, do których takie składniki odżywcze i inne substancje nie zostały dodane, i może to skłonić konsumentów do podjęcia decyzji, które wpłyną bezpośrednio na całkowitą ilość spożywanych przez nich poszczególnych składników odżywczych lub innych substancji w sposób, który byłby niezgodny z zaleceniami naukowymi;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności Komisja miała przyjąć wspólnotowy wykaz dozwolonych oświadczeń najpóźniej do dnia 31 stycznia 2010 r.;
- E. mając na uwadze, że obecność oświadczeń żywieniowych lub zdrowotnych wpływa na wybory żywieniowe konsumentów, razem z innymi cechami, takimi jak cena, marka, kolor i kształt opakowania; mając na uwadze, że oświadczenia zdrowotne, zwłaszcza oświadczenia dotyczące zmniejszania ryzyka, mają większy wpływ na postawy konsumentów niż oświadczenia żywieniowe <sup>(16)</sup>; mając na uwadze, że na zrozumienie przez konsumentów oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych wpływ mają różne czynniki, w tym wiedza o żywieniu i poziom wykształcenia, i należy to uwzględnić, aby ułatwić przejście na zdrowszą dietę i promować zmianę składu żywności; mając jednak na uwadze, że samo podawanie informacji, edukacja i kampanie uświadamiające nie wystarczą do osiągnięcia wymaganej zmiany i bardziej zrównoważonych i zdrowych wyborów konsumenckich, ponieważ mogą na nie wpływać inne kluczowe elementy środowiska żywnościowego, takie jak przystępność cenowa, marketing i dostępność;

<sup>(10)</sup> Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, „Tolerable upper intake level for dietary sugars” [Dopuszczalny górny poziom spożycia cukrów w diecie], *Dziennik EFSA*, tom 20, wydanie 2, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, 15 grudnia 2021 r.

<sup>(11)</sup> Światowa Organizacja Zdrowia, *Nutrition labelling: policy brief*, Światowa Organizacja Zdrowia, Genewa, 2022.

<sup>(12)</sup> Światowa Organizacja Zdrowia, „Guiding principles and framework manual for front-of-pack labelling for promoting healthy diets” [Zasady przewodnie i podręcznik ramowy dotyczący etykietowania na przodzie opakowania w celu propagowania zdrowej diety], Światowa Organizacja Zdrowia, Genewa, 2019.

<sup>(13)</sup> UNICEF, „Children's rights in impact assessments – A guide for integrating children's rights into impact assessments and taking action for children” [Prawa dziecka w ocenach skutków: Przewodnik dotyczący włączania praw dziecka do ocen skutków i podejmowania działań na rzecz dzieci], UNICEF, Genewa, grudzień 2013 r.

<sup>(14)</sup> Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 2016 r. w sprawie C-19/15, Verband Sozialer Wettbewerb eV przeciwko Innova Vital GmbH, ECLI:EU:C:2016:563.

<sup>(15)</sup> Komisja Europejska, „Final Report Summary - CLYMBOL (Role of health-related claims and symbols in consumer behaviour)” [Podsumowanie raportu końcowego – CLYMBOL (Rola oświadczeń i symboli związanych ze zdrowiem w zachowaniach konsumentów)], 8 marca 2017 r.

<sup>(16)</sup> Pichièri M. i in., „The interplay between health claim type and individual regulatory focus in determining consumers' intentions toward extra-virgin olive oil” [Wzajemne oddziaływanie między rodzajem oświadczeń zdrowotnych a indywidualnym naciskiem regulacyjnym w definiowaniu intencji konsumentów w odniesieniu do oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia], *Food Research International*, tom 136, art. 109467, Elsevier, październik 2020 r.

- F. mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności upoważniło Komisję do ustalenia profili składników odżywczych dla żywności lub określonych kategorii żywności do 19 stycznia 2009 r.; mając na uwadze, że profile składników odżywczych nie zostały jeszcze opracowane w praktyce; mając na uwadze, że w 2020 r. w sprawozdaniu oceniającym rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności Komisja potwierdziła potrzebę opracowania profili składników odżywczych jako narzędzia ochrony konsumentów przed narażeniem na żywność o ubogim składzie odżywczym, mimo iż zawierającą oświadczenia zdrowotne; mając na uwadze, że w strategii „Od pola do stołu” potwierdzono, iż należy ustanowić profile składników odżywczych w celu ograniczenia wprowadzania do obrotu i promocji niezdrowej żywności za pomocą oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych;
- G. mając na uwadze, że w rezolucji z 2021 r. w sprawie strategii „Od pola do stołu” Parlament jednoznacznie pozytywnie przyjął zapowiedź wniosku ustawodawczego w sprawie ustanowienia profili składników odżywczych w celu zakazania stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych na żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, cukru i/lub soli lub ogólnie niezdrowej żywności oraz wezwał do zwrócenia szczególnej uwagi na żywność dla dzieci i inną żywność specjalnego przeznaczenia;
- H. mając na uwadze, że konsumenci są nadal narażeni na pozytywne oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne, mimo iż dotyczą one żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, soli lub cukru, co jest niezgodne z celem ochrony konsumentów na wysokim poziomie;
- I. mając na uwadze, że problemy z wagą i otyłość gwałtownie rosną w większości państw członkowskich, a ponad połowa dorosłych Europejczyków i jedno na troje dzieci ma nadwagę lub jest otyłe<sup>(17)</sup>; mając na uwadze, że nadwaga i otyłość u dzieci to coraz większe globalne wyzwania w zakresie zdrowia publicznego; mając na uwadze, że istnieją wystarczające dowody na wpływ promowania żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, soli i cukru na otyłość u dzieci, a mimo to dzieci są nadal narażone na duże natężenie takiego marketingu, który wykorzystuje potężne i perswazyjne techniki, w tym coraz częściej za pośrednictwem środków cyfrowych;
- J. mając na uwadze, że niezdrowa dieta o wysokiej zawartości soli, cukru i tłuszczu, w tym tłuszczów nasyconych i tłuszczów trans, jest głównym czynnikiem ryzyka chorób i śmiertelności w Europie, a według WHO każdego roku powoduje 8 mln przedwczesnych zgonów; mając na uwadze, że w 2017 r. jeden na pięć zgonów wynikał z niezdrowej diety, głównie z powodu chorób układu krążenia i nowotworów; mając na uwadze, że należy położyć większy nacisk na zapobieganie chorobom;
- K. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z 16 lutego 2022 r. w sprawie wzmocnienia Europy w walce z chorobami nowotworowymi – w kierunku kompleksowej i skoordynowanej strategii<sup>(18)</sup> Parlament podkreślił w szczególności rolę zdrowej diety w profilaktyce i ograniczaniu zachorowalności na nowotwory;
- L. mając na uwadze, że EFSA nie mógł ustalić „bezpiecznego poziomu spożycia” cukrów wolnych i dodanych, ponieważ „ryzyko niekorzystnych skutków zdrowotnych (reakcji) wzrastało w całym zakresie obserwowanych poziomów spożycia (dawek) w sposób stały (liniowy), tj. im wyższe spożycie, tym większe ryzyko szkodliwego działania”<sup>(19)</sup>; mając na uwadze, że Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem Światowej Organizacji Zdrowia zakwalifikowała substancję słodzącą aspartam jako przypuszczalnie rakotwórczą dla ludzi; mając na uwadze, że systematyczny przegląd przeprowadzony przez WHO sugeruje, że może istnieć związek między bezcukrowymi substancjami słodzącymi a zwiększonym ryzykiem zachorowania na cukrzycę typu 2, na choroby układu krążenia oraz ogólną umieralnością i zwiększoną masą ciała; mając na uwadze, że zdrowsza dieta, która obejmuje zwiększone spożycie żywności pochodzenia roślinnego, takiej jak świeże owoce i warzywa, produkty pełnoziarniste i rośliny strączkowe, oraz unikanie nadmiernego spożycia mięsa i produktów wysoko przetworzonych, przyczynia się do poprawy zdrowia, zmniejszenia śmiertelności spowodowanej chorobami niezakaźnymi związanymi z dietą i przynosi korzyści dla środowiska;
- M. mając na uwadze, że skuteczne narzędzia informacyjne, takie jak oznaczenia wartości odżywczych na przodzie opakowania, pomagają konsumentom w dokonywaniu zdrowszych wyborów żywieniowych, a tym samym zapobiegają niezdrowemu spożyciu żywności o wysokiej zawartości soli, tłuszczu i cukru; mając na uwadze, że Parlament poparł przyjęcie takich oznaczeń w swojej rezolucji z własnej inicjatywy z 20 października 2021 r. w sprawie strategii „Od pola do stołu”, w której wezwał Komisję do zapewnienia opracowania obowiązkowego i zharmonizowanego unijnego oznaczenia wartości odżywczej na przedniej części opakowania w oparciu o dowody naukowe oraz wykazał się zrozumiением konsumentów w celu wspierania dostarczania dokładnych informacji na temat żywności i zdrowszych alternatyw;
- N. mając na uwadze, że w 2012 r. Komisja sporządziła wykaz „w zawieszeniu” 2 078 oświadczeń zdrowotnych dotyczących substancji roślinnych, głównie ze względu na brak badań interwencyjnych z udziałem ludzi, co doprowadziło do zawieszenia procedury oceny i wydawania zezwoleń przez EFSA w 2010 r.; mając na uwadze, że oświadczenia zdrowotne „w zawieszeniu” – zarówno te negatywnie ocenione, jak i te, które nie zostały jeszcze poddane przeglądowi – mogą być nadal stosowane na rynku UE zgodnie ze środkami przejściowymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności do czasu podjęcia decyzji w sprawie wykazu „w zawieszeniu”;
- O. mając na uwadze, że w 2020 r. Komisja stwierdziła w swoim sprawozdaniu oceniającym rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, że konsumenci nadal są narażeni na oświadczenia zdrowotne dotyczące substancji botanicznych o różnym poziomie oceny naukowej, w tym bezpodstawne oświadczenia zdrowotne, w przypadku których mogą sądzić, że deklarowane korzystne skutki zostały ocenione naukowo, choć tak nie jest;

<sup>(17)</sup> Światowa Organizacja Zdrowia, „WHO European Regional Obesity Report 2022” [Raport WHO dotyczący otyłości w regionie europejskim 2022], Światowa Organizacja Zdrowia, Genewa, 2022 r.

<sup>(18)</sup> Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 109.

<sup>(19)</sup> Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, „EFSA explains draft scientific opinion on a tolerable upper intake level for dietary sugars” [EFSA wyjaśnia projekt opinii naukowej dotyczącej tolerowanego górnego poziomu spożycia cukrów w diecie], Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, 2021 r.

- P. mając na uwadze, że większa koordynacja ram bezpieczeństwa dla substancji botanicznych mogłaby przyczynić się do poprawy ochrony konsumentów;
- Q. mając na uwadze, że prawodawstwo dotyczące substancji botanicznych w żywności i suplementach diety nie jest zharmonizowane na szczeblu UE; mając na uwadze, że państwa członkowskie posiadają albo wykaz pozytywny, albo negatywny, albo nie mają wykazu substancji botanicznych dozwolonych w żywności; mając na uwadze, że klasyfikacja substancji botanicznych jako żywności lub leków należy do kompetencji poszczególnych państw członkowskich; mając na uwadze, że celem produktu leczniczego jest leczenie lub profilaktyka chorób u ludzi, a suplementy diety są przeznaczone dla konsumentów, którzy nie mają bezpośrednich potrzeb medycznych; mając na uwadze, że w związku z tym należy zachować wyraźne rozróżnienie między żywnością a lekami;
- R. mając na uwadze, że roślinne produkty lecznicze muszą przejść procedury wydawania pozwoleń przed ich wprowadzeniem na rynek UE, co wymaga wykazania bezpieczeństwa i skuteczności tych produktów oraz spełnienia dodatkowych wymogów prawnych w takich aspektach, jak ocena jakości, nadzór nad bezpieczeństwem farmakoterapii i zgodność z zasadami dobrej praktyki produkcyjnej; mając na uwadze, że roślinne produkty lecznicze, które są bezpiecznie stosowane od 30 lat, w tym od 15 lat w UE, mogą skorzystać z uproszczonej procedury rejestracji tradycyjnych roślinnych produktów leczniczych, w ramach której dane dotyczące „tradycyjnego stosowania” są akceptowane w celu potwierdzenia bezpieczeństwa i skuteczności produktu;
- S. mając na uwadze, że egzekwowanie rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w odniesieniu do oświadczeń dotyczących substancji botanicznych uległo znacznemu opóźnieniu; mając na uwadze, że cel rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, wymaga szybkich działań ze strony Komisji w celu pełnego egzekwowania lub zmiany tego rozporządzenia, ponieważ pod pewnymi względami nie jest ono odpowiednie do zakładanych celów;
- T. mając na uwadze, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za egzekwowanie rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w ramach swoich jurysdykcji; mając na uwadze, że państwa członkowskie są zobowiązane do stosowania zasady wzajemnego uznawania; mając na uwadze, że ze względu na różnice w interpretacji i rozbieżności w egzekwowaniu przepisów między państwami członkowskimi działania egzekucyjne w związku z niewłaściwym stosowaniem oświadczeń różnią się, poczynając od porad dotyczących sposobu korygowania oświadczeń aż po grzywny za ich niewłaściwe stosowanie;
- U. mając na uwadze, że media społecznościowe w znacznym stopniu przyczyniają się do reklamy i sprzedaży żywności i suplementów diety, a zakres, w jakim rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności reguluje internetowe informacje o żywności związane ze zdrowiem, pozostaje niejasny; mając na uwadze, że influencerskie lub celebryckie komunikaty w mediach społecznościowych nie zawsze wyraźnie dopowiadają, czy mają charakter komercyjny czy niekomercyjny<sup>(20)</sup>, oraz mogą prowadzić do niezwyfikowanych fałszywych i wprowadzających w błąd oświadczeń na temat produktów spożywczych, na przykład w odniesieniu do reklamy białka i innych suplementów w celu zwiększenia przyrostu mięśni;
1. zauważa, że głównym celem rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności jest zapewnienie, aby oświadczenia żywieniowe opierały się na ogólnie przyjętych dowodach naukowych i można oczekiwać od nich, że będą zrozumiałe dla przeciętnego konsumenta; podkreśla, że w praktyce nadal zgłaszane są wprowadzające w błąd oświadczenia zarówno w ramach sprzedaży żywności w internecie, jak i poza nim;
  2. zwraca uwagę na rosnące zainteresowanie konsumentów informacjami na temat żywności<sup>(21)</sup>; podkreśla potrzebę dopilnowania, by informacje o wartościach odżywczych lub zdrowotnych żywności podawane na etykietach i wykorzystywane do celów prezentacji, marketingu i reklamy były dokładne, oparte na wiedzy naukowej i zrozumiałe; wzywa do regularnego aktualizowania wykazu dozwolonych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności zgodnie z postępem naukowym w dziedzinie żywności i żywienia;
  3. podkreśla potrzebę zapewnienia zgodności oświadczeń zdrowotnych z polityką i priorytetami UE w dziedzinie zdrowia; potwierdza znaczenie swobody decyzyjnej Komisji w zakresie nieudzielania zezwoleń na oświadczenia, w przypadku gdy mogłyby one prowadzić do przekazywania konsumentom sprzecznych i mylących informacji<sup>(22)</sup>;
- Uwzględnienie profili składników odżywczych w ocenach oświadczeń zdrowotnych**
4. przypomina, że na mocy art. 4 rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności Komisja powinna była ustanowić profile składników odżywczych w celu ograniczenia stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w przypadku żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, cukru lub soli do 19 stycznia 2009 r.; ubolewa, że wniosek Komisji w sprawie profili składników odżywczych nie został jeszcze przedłożony, mimo że zaplanowano go na 2022 r. w ramach przeglądu przepisów UE dotyczących przekazywania konsumentom informacji na temat żywności; podkreśla, że ustalanie profili składników odżywczych z określonymi progami składników odżywczych w celu stosowania oświadczeń zdrowotnych i żywieniowych, zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, pozostaje aktualne i konieczne do osiągnięcia celów ww. rozporządzenia;

<sup>(20)</sup> Ashwell, M. i in., „Nature of the evidence based and strengths, challenges and recommendations in the area of Nutrition and health Statement: a position paper from the Academy of Nutrition Sciences” [Charakter bazy dowodowej oraz mocne strony, wyzwania i zalecenia w obszarze oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych: stanowisko Akademii Nauk o Żywieniu], *British Journal of Nutrition*, tom 130, wydanie 2, 28 lipca 2023 r., s. 221-238.

<sup>(21)</sup> European Union, „Eurobarometer – Making our food fit for the future – new trends and challenges” [Eurobarometr – Przygotowanie żywności na wyzwania przyszłości – nowe trendy i wyzwania], październik 2020 r.

<sup>(22)</sup> Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 8 czerwca 2017 r. w sprawie C-296/16, Dextro Energy GmbH & Co. KG przeciwko Komisji Europejskiej, ECLI:EU:C:2017:437.

5. przypomina, że oświadczenia nie powinny wprowadzać konsumentów w błąd co do rzeczywistej wartości odżywczej produktu; podkreśla, że w sytuacji braku profili składników odżywczych oświadczenia mogą podkreślać jeden pozytywny aspekt ogólnie niezdrowego produktu lub produktu, w przypadku którego przekroczone zostały progi zawartości określonych składników odżywczych, takich jak tłuszcz, cukier i sól; zauważa, że w przypadku wielu produktów spożywczych, w tym także adresowanych do dzieci, nadal wykorzystuje się oświadczenia zdrowotne i żywieniowe, mimo że zawierają one znaczne ilości składników odżywczych budzących obawy; podkreśla, że opracowanie specjalnych profili składników odżywczych, jak przewidziano w art. 4 rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności i zgodnie z celami tego rozporządzenia, jest konieczne, aby ograniczyć stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, cukru i/lub soli; podkreśla, że przyszłe profile składników odżywczych, które powinny być oparte na solidnych i niezależnych dowodach naukowych, mogą pomóc konsumentom w dokonywaniu świadomych, zdrowych i zrównoważonych wyborów produktów spożywczych;

6. ubolewa nad brakiem systematycznego i opartego na dowodach podejścia do tworzenia środowiska żywnościowego, które pomagają konsumentom w dokonywaniu świadomych wyborów i wspiera przejście na zdrowszą dietę, w tym zwiększone spożycie żywności pochodzenia roślinnego, takiej jak świeże owoce i warzywa, produkty pełnoziarniste i rośliny strączkowe; uważa, że oprócz prawidłowego wdrażania rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności Komisja i państwa członkowskie powinny więcej inwestować w edukację w zakresie żywności i żywienia, np. poprzez kampanie informacyjne, za pośrednictwem różnych programów, w tym Programu UE dla zdrowia, zwłaszcza poprzez wspieranie działań w szkołach mających na celu nauczanie dzieci i młodzieży o zdrowej i zrównoważonej diecie; podkreśla wpływ uwarunkowań społecznych na umiejętność rozumienia przez konsumentów oświadczeń dotyczących żywności; wskazuje, że samo podawanie informacji, edukacja i kampanie uświadamiające nie wystarczą do uzyskania świadomych wyborów konsumenckich i muszą im towarzyszyć zasady, które poprawią środowisko żywnościowe;

#### **Informowanie konsumentów**

7. podkreśla, że konsumenci mają tendencję do nadmiernego spożywania produktów spożywczych opatrzonych oświadczeniami utrzymującymi, że promują one lepsze zdrowie, co jest nazywane „efektem aureoli”; opowiada się za umieszczeniem zarówno minimalnych, jak i maksymalnych progów stosowania na etykietach produktów wszelkiej żywności i suplementów diety opatrzonych oświadczeniami zdrowotnymi, a także za zaleceniem, aby przed spożyciem suplementów diety konsultować się z pracownikiem służby zdrowia, w szczególności aby uniknąć potencjalnych niepożądanych interakcji z niektórymi metodami leczenia i uniknąć wzmocnienia potencjalnych zaburzeń odżywiania; podkreśla, że oczekuje się, iż w szybko zmieniającym się środowisku żywnościowym utrzyma się asymetria informacyjna, i wzywa do finansowania badań nad rozumieniem oświadczeń przez konsumentów;

8. wyraża ubolewanie z powodu opóźnienia wniosku dotyczącego przeglądu rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności w odniesieniu do opracowania etykiet z informacjami o wartościach odżywczych na przedniej stronie opakowania, które, jak wykazano, skutecznie pomagają konsumentom w wybieraniu zdrowszej żywności i napojów; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o zachęcanie i wspieranie konsumentów w dokonywaniu świadomych, zdrowych i zrównoważonych wyborów dotyczących produktów spożywczych poprzez jak najszybsze przyjęcie obowiązkowego i zharmonizowanego w UE podawania wartości odżywczej, które będzie opracowywane na podstawie solidnych, niezależnych dowodów naukowych i wykazaniem zrozumieniu konsumentów; zauważa, że badania pokazują, iż wpływu żywności na zdrowie nie można wytłumaczyć jedynie składem odżywczym, ale również poziomem przetworzenia, zwłaszcza w przypadku żywności wysoko przetworzonej; podkreśla w związku z tym, że umieszczanie informacji na temat przetwarzania żywności na etykietach interpretacyjnych dotyczących wartości odżywczej z przodu opakowania może leżeć w interesie zdrowia publicznego i konsumentów oraz może okazać się skuteczne w pomaganiu konsumentom w dokonywaniu zdrowszych wyborów żywieniowych; wzywa do wprowadzenia środków regulacyjnych w celu zmniejszenia obciążenia, jakie wysoko przetworzona żywność stanowi dla zdrowia publicznego;

#### **Znaczenie oświadczeń**

9. zauważa, że wiele oświadczeń stosowanych na rynku UE dotyczy składników odżywczych, których bardzo rzadko brakuje w diecie europejskich konsumentów; wzywa Komisję do zbadania możliwości ustawodawczych rozszerzenia kompetencji EFSA o ocenę zasadności stosowania takich oświadczeń, a także o zbadanie naukowych podstaw takich oświadczeń; zdecydowanie popiera bieżące publikowanie przez EFSA szczegółowych wytycznych dotyczących stosowania oświadczeń;

10. wzywa Komisję do oceny możliwości ograniczenia stosowania dopuszczonego oświadczenia żywieniowego „bez dodatku cukru” w odniesieniu do produktów zawierających substancje słodzące lub wysoki poziom wolnych cukrów;

11. podkreśla, że nawet jeżeli oświadczenia dotyczące preparatów do początkowego żywienia niemowląt są naukowo uzasadnione, takie jak oświadczenie zdrowotne „stosowanie DHA przyczynia się do prawidłowego rozwoju wzroku niemowląt w wieku do 12 miesięcy”, ich stosowanie powinno unikać wpływu na wybory dotyczące żywienia niemowląt i ograniczania ulepszeń w preparatach do początkowego żywienia niemowląt<sup>(23)</sup>;

12. popiera przeprowadzenie wcześniejszych konsultacji między producentami a EFSA, aby umożliwić EFSA przedstawienie jej oczekiwań w kontekście złożenia wniosku o wydanie oświadczenia, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady niezależności EFSA;

<sup>(23)</sup> Munblit, D. i in., „Health and nutrition claims for infant formula are poorly substantiated and potentially harmful” [Oświadczenia zdrowotne i żywieniowe dotyczące preparatów do początkowego żywienia niemowląt są słabo uzasadnione i potencjalnie szkodliwe], *British Medical Journal*, tom 369, artykuł m875, 2020 r., oraz Cheung, K.Y. i in., „Health and nutrition claims for infant formula: international cross sectional survey” [Oświadczenia zdrowotne i żywieniowe dotyczące preparatów do początkowego żywienia niemowląt: międzynarodowe badanie przekrojowe], *British Medical Journal*, tom 380, wydanie 8371, 2023 r.

### **Substancje botaniczne**

13. zwraca uwagę, że brak harmonizacji na szczeblu UE w zakresie klasyfikacji substancji botanicznych jako żywności lub leków oznacza, że ta sama substancja roślinna może być opisana jako „żywność” w jednym państwie członkowskim, a jako „lekarstwo” w innym; podkreśla, że takie niespójności stanowią wyzwanie dla producentów i organów regulacyjnych oraz mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo i dobrostan konsumentów, ponieważ konsumentom trudno jest odróżnić tradycyjne leki ziołowe od botanicznych suplementów diety opartych na tej samej substancji roślinnej (tych samych substancjach roślinnych), co może prowadzić do nieporozumień związanych z ich stosowaniem;

14. zwraca uwagę na brak unijnego pozytywnego lub negatywnego wykazu substancji botanicznych stosowanych w żywności i suplementach diety, a także na brak wyczerpującego wykazu korzystnych lub szkodliwych skutków zdrowotnych substancji botanicznych, co prowadzi do różnic w przepisach między państwami członkowskimi, fragmentacji rynku i potencjalnie niebezpiecznych produktów docierających do konsumentów;

15. nie pochwała dalszego zawieszania oceny oświadczeń dotyczących składników roślinnych i wskazuje, że istnieją poważne obawy prawne dotyczące dalszego stosowania oświadczeń „w zawieszeniu” w ramach środków przejściowych określonych w rozporządzeniu w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności; podkreśla bezzwzględną potrzebę zajęcia się wykazem „w zawieszeniu” oświadczeń dotyczących substancji botanicznych poprzez dalszą ocenę tych oświadczeń jako pilnie wymaganego środka ochrony konsumentów, jak stwierdzono w sprawozdaniu z oceny rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności zleconym przez Komisję; wyraża ogromne zaniepokojenie tym, że dalsze stosowanie oświadczeń „w zawieszeniu” w ramach środków przejściowych określonych w rozporządzeniu w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności mogłoby wprowadzać konsumentów w błąd i stanowić zagrożenie dla ich zdrowia, ponieważ mogą oni błędnie zakładać, że oświadczenia „w zawieszeniu” zostały naukowo ocenione, a odnośne ryzyko zostało uwzględnione;

16. uważa, że kluczowe jest, aby EFSA i Komisja niezwłocznie dokonały, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, przeglądu oświadczeń zdrowotnych „w zawieszeniu” dotyczących substancji botanicznych w żywności; wzywa Komisję do wyrzucenia z listy tych oświadczeń „w zawieszeniu”, które zostały już ocenione negatywnie;

17. wzywa państwa członkowskie do skutecznej współpracy przy ustanawianiu skoordynowanego podejścia do botanicznych suplementów diety i wzywa Komisję do przedstawienia wytycznych w tym zakresie; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby bezzwłocznie ustanowiły na szczeblu UE negatywny wykaz substancji botanicznych stosowanych w żywności w oparciu o ich toksyczność lub niekorzystne skutki dla zdrowia, które zostały już zidentyfikowane w państwach członkowskich;

### **Egzekwowanie**

18. wzywa Komisję do przedstawienia zaktualizowanych wytycznych dotyczących sposobu postępowania w przypadku praktyk marketingowych stosowanych w celu obchodzenia rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności;

19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do utworzenia sieci wiedzy mającej na celu wspieranie grupy roboczej ds. oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych; zwraca uwagę, że sieć ta powinna pomóc ułatwiać wymianę najlepszych praktyk, niwelować luki interpretacyjne między państwami członkowskimi i eliminować różnice w egzekwowaniu przepisów;

### **Oświadczenia zdrowotne w komunikacji internetowej**

20. podkreśla, że rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności przyjęto w czasie, gdy media społecznościowe nie odgrywały jeszcze tak dużej roli w reklamie i sprzedaży żywności i suplementów diety; wyraża zaniepokojenie, że zakres, w jakim rozporządzenie w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności skutecznie reguluje internetową komunikację na temat żywności związaną ze zdrowiem, pozostaje niejasny;

21. jest zaniepokojony obecnością w internecie niedopuszczonych i wprowadzających w błąd oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych; podkreśla potrzebę zapewnienia stosowania rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w środowisku internetowym, zwłaszcza, że niektóre bardziej wrażliwe grupy, takie jak dzieci i nastolatki, mogą być szczególnie wrażliwe na niektóre oświadczenia zdrowotne i informacje o żywności udostępniane w mediach społecznościowych, a to stanowi zagrożenie dla ich zdrowia fizycznego i mentalnego; uważa w związku z tym, że ważne jest zdefiniowanie, czym jest informacja handlowa dotycząca żywności i suplementów diety w mediach społecznościowych;

22. apeluje o ponowne podjęcie działań w celu wypracowania skutecznego oraz ogólnounijnego podejścia do problemu narażenia dzieci i nastolatków na reklamę i marketing przetworzonej żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, cukru i soli w mediach nadawczych i cyfrowych; apeluje do Komisji o rozważenie podjęcia działań ustawodawczych w celu ochrony zdrowia tej wrażliwej grupy konsumentów;

23. zwraca się do Komisji o opracowanie kompleksowych wytycznych dotyczących egzekwowania rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w internecie; uważa, że wytyczne te powinny określać jasne procedury i normy monitorowania oraz regulowania oświadczeń zdrowotnych w internecie, zapewniając dokładność i przejrzystość takich oświadczeń oraz chroniąc dobrostan konsumentów w ramach aktu o usługach cyfrowych; zwraca uwagę na obowiązki państw członkowskich i dostawców platform internetowych określone w akcie prawnym o usługach cyfrowych, obejmujące przeciwdziałanie rozpowszechnianiu nielegalnych treści i zapewnienie konsumentom przejrzystości w odniesieniu do reklam internetowych;

24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do stworzenia platformy wymiany najlepszych praktyk związanych z egzekwowaniem rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności w internecie oraz do zachęcania do współpracy między właściwymi organami państw członkowskich;

o  
o o

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

\_\_\_\_\_